

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ГАЛУЗІ ІТ

Тема 1. Явище та система інтелектуальної власності

- 1. Ключова ідея інтелектуальної власності**
- 2. Життєвий цикл ПЗ як об'єкта ІВ**
- 3. Система ІВ (національний аспект)**

«Світ повний власників права інтелектуальної власності»

**«Якщо у своєму житті ви зробили
хоча б одну фотографію, малюнок,
написали пісню, твір, дипломну
роботу, комп'ютерну програму...,
вам належать права на ці твори».**

<https://medium.com/juris-prudence/12-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%B2-%D0%BE%D0%B1-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B9-%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%8B%D0%B5-%D0%BD%D1%83%D0%B6%D0%BD%D0%BE-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%82%D1%8C-9b04c49dc715>

1.Ключова ідея інтелектуальної власності: «пільга» за творчість

ПРИВІЛЕЇ ДЛЯ ВЛАСНИКА

- 1.Одноосібно отримувати вигоди протягом певного періоду часу на певній території.
- 2.Приймати рішення про передачу права іншим.

ІВ - невід'ємне право людини і громадянина

Основні права людини - гарантована законом міра свободи (можливості) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства в змозі забезпечити її існування і розвиток та закріплена у вигляді міжнародного стандарту як загальна і рівна для усіх людей. Основні права гарантовані законами держави як невідчужувані.

**КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ,
РОЗДІЛ ІІ. ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ
ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА
Статті 21 - 68**

В такому статусі права ІВ утвердилися в межах **прав людини «другого покоління»** у середині ХХ століття.

Їх називають «**позитивними**», оскільки їх реалізація вимагає відомих цілеспрямованих дій з боку держави, тобто її «**позитивного**» втручання в їхнє здійснення, прийняття забезпечувальних заходів.

Інтелектуальна власність – це

закріплені законом **права**

на **результати інтелектуальної
творчої діяльності**

у виробничій, науковій, художній та
літературній сферах

**Що собою являють
результати творчої
інтелектуальної
діяльності?**

**Творчість – створення об'єктивно
нового та корисного (об'єкта) або
його суттєвий розвиток в умовах
неповноти інформації**

Результати **творчої**
інтелектуальної
діяльності

Знання

*Те, що ми знаємо і
свідомо (розуміючи)
застосовуємо
(проявляємо у діях)*

=

Об'єкт права

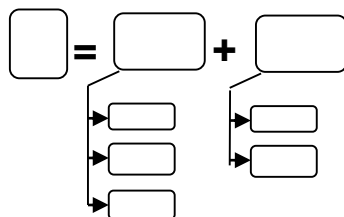
*Об'єкт впливу
сукупності певних
правових норм*

=

Інновація

*Те, що суттєво нове і
спожито на ринку*

Ідея якогось об'єкта
для розв'язання
проблеми діяльності

- новизна
- корисність

- новизна
- корисність
- промислова застосовність

- суттєва новизна
- суттєва корисність
- прийняття ринком

Інновації – новостворені (використані) та/або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які **істотно поліпшують** структуру і якість виробництва та/або соціальної сфери

16 км/год

Максимальна *швидкість першого автомобіля* становила 16 км/год. У 1885 році Карл Бенц завершив роботу над автомобілем, а у січні 1886-го отримав патент.

Спорткар Bugatti Chiron.
Максимальний розгін
досягає 463 км/год
буквально за 3 секунди.

463 км/год

4 лютого 1946 року в Америці був запусканий **перший** у світі електронний **комп'ютер** ENIAC. Вага 30 тонн, 18 тисяч електронних ламп, швидкодія 5 000 операцій в секунду

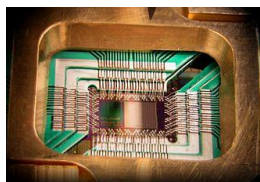
Зстаном на 2011 р. найпотужніший у світі суперкомп'ютер K computer має пікову продуктивність петафлопс 11,280, а максимальну 10,510 петафлопс (петафлопс — 10¹⁵ операцій з плаваючою комою за 1 секунду).

Пікова продуктивність комп'ютера на базі чотириядерного процесора AMD Phenom 9500 sAM2+ становить 3,52 млрд операцій за секунду = 0,0352 терафлопс. Для чотириядерного процесора Core 2 Quad Q6600 — 3,84 млрд операцій за секунду = 0,0384 терафлопс

Теоретичні та експериментальні проекти

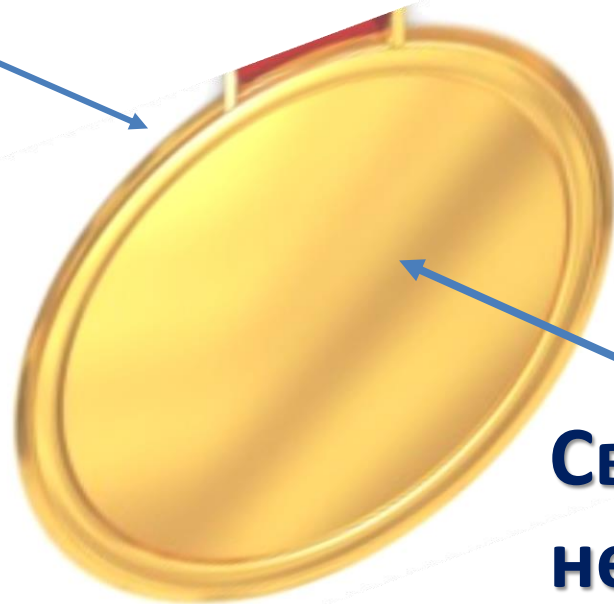
[Квантовий](#), [хімічний](#), [ДНК-комп'ютер](#), [оптичний](#), [спінтронний комп'ютер](#)

В листопаді 2017 року компанія [IBM](#) представила прототип квантового комп'ютера з 50 кубіт. Час, протягом якого вони можуть залишатись в стані суперпозиції та виконувати корисні обчислення 90 мікросекунд

Зворотній бік медалі «Інтелектуальна власність»

**«Пільга» за
творчість**

**Святий обов'язок
не порушувати
«пільгу» за
творчість інших
творців**

Яскраві приклади
використання права
інтелектуальної
власності в світі

***Адже все
починалося
з простих
верстатів...***

У 1896р. Сакігі Тойота отримав патент, який удосконалив відомий в Європі ткацький верстат. Через 13 років Сакігі отримав патент на важливий винахід - автоматичний ткацький верстат. У наступні роки було отримано багато патентів на доповнюючі винаходи до цього верстата. У 1924р. син Сакігі, Кіхіро Тойота, уклав ліцензійну угоду з компанією братів Платт на виключне право виготовляти і продавати автоматичний ткацький верстат в будь-які країни, крім Японії, Китаю і США. Вартість ліцензії становила \$ 25млн., на які Кіхіро заснував відому автомобільну фірму TOYOTA

Pliva Hrvatska d.o.o.

Логотип с официального сайта
компани

1980 року фірма «PLIVA» (Хорватія) запатентувала винахід на антибіотик azithromycin (торгова марка «Zithromax»). «PLIVA» продала ліцензію фірмі «PFIZER», що дозволило їй отримати феноменальний прибуток. Тільки у 2002 р. було продано цього препарату на \$ 1,4млрд.

<https://www.apteka.ua/article/12944>

Енгельбарт Дуглас

Перша «миша» була сконструйована [1964](#) року руками [аспіранта Білла Інґліша](#) та [Роберта Тейлора](#) під керівництвом власне [винахідника](#) і батька самої концепції [Дугласа Карла Енгельбарта](#) у *Augmentation Research Center* [Стенфордського дослідного інституту](#) (*Stanford Research Institute*) у [Менло-Парку](#), [Каліфорнія](#). Пізніше *Джеф Руліфсон* (*Jeff Rulifson*) покращив конструкцію і розробив програмне забезпечення.

[9 грудня 1968](#) Дуглас Енгельбарт вперше продемонстрував свій винахід на комп'ютерній виставці Fall Joint в [Сан-Франциско](#). Першу мишку доктора Енгельбарта було зроблено з дерева, і в ній була лише одна кнопка. Однак ідея нового способу оброблювання [текстових файлів](#), можливість виділити, скопіювати й вставити частини тексту за допомогою однієї руки лягла в основу багатьох [сучасних технологій](#). [Патент](#) на нову мишку був отриманий [17 листопада 1970](#).

На жаль, великий винахідник не вмів продавати свої ідеї. За мишу він отримав скромну суму \$10 000, яку одразу ж вніс як першу плату за маленький заміський будиночок на околиці Силіконової Долини.

Серійне виробництво розпочалося 1981 року, коли кнопку замінили на кульковий привід — коліщатко.

Якби Дуглас мав на меті збагачення та вмів вигідно продавати свої винаходи, він би став найбагатшою людиною, подібно Біллу Гейтсу.

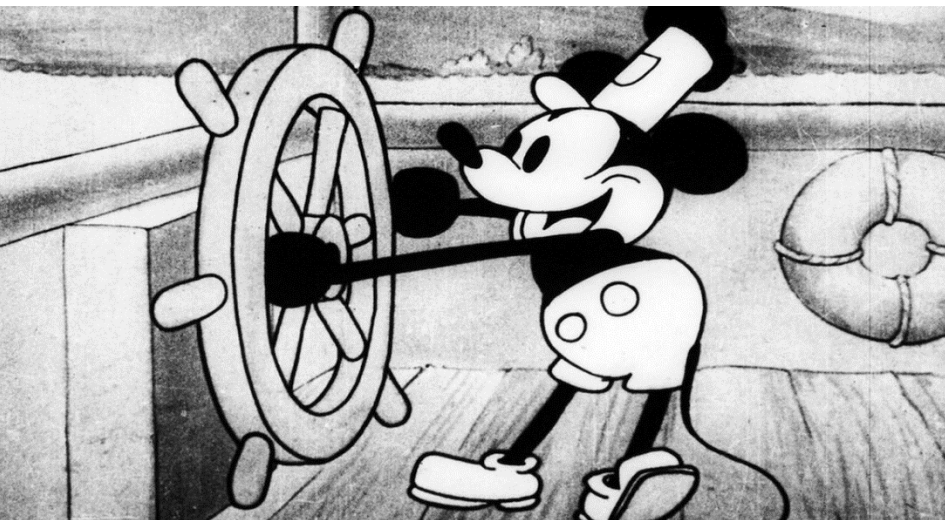
«... У свої 87 років цей чарівний гризун в червоних штаних і гігантських жовтих черевиках домігся того, чого не вдавалося ще жодному анімаційного персонажу: він був удостоєний премії «Оскар». ...

Впізнаваність бренду «Міккі Маус» становить 97% - в цьому він випередив самого Санта Клауса. За ці заслуги журнал Forbes удостоїв його звання «найбагатший вигаданий герой». Даний мультперсонаж щорічно приносить компанії Disney дохід в розмірі 5,8 мільярда доларів.

Для компанії Disney Міккі Маус є цінною інтелектуальною власністю, яку постійно необхідно захищати від посягань. Кожен раз, коли авторські права Міккі закінчуються, Disney витрачає мільйони доларів на їх продовження.

Дісней і Аб Айверкс об'єдналися для спільної роботи: «Щоб утриматися на плаву, нам потрібно було терміново придумати нового персонажа. Ми перебирали в розумі всіх тварин, які могли б стати героями мультфільмів нашого часу. Всі хороші варіанти - привабливі «мультяшки», яких легко намалювати, здавалося, **були зайняті іншими анімаційними компаніями.** Нарешті, ми вирішили намалювати миша. Це і був Міккі ».

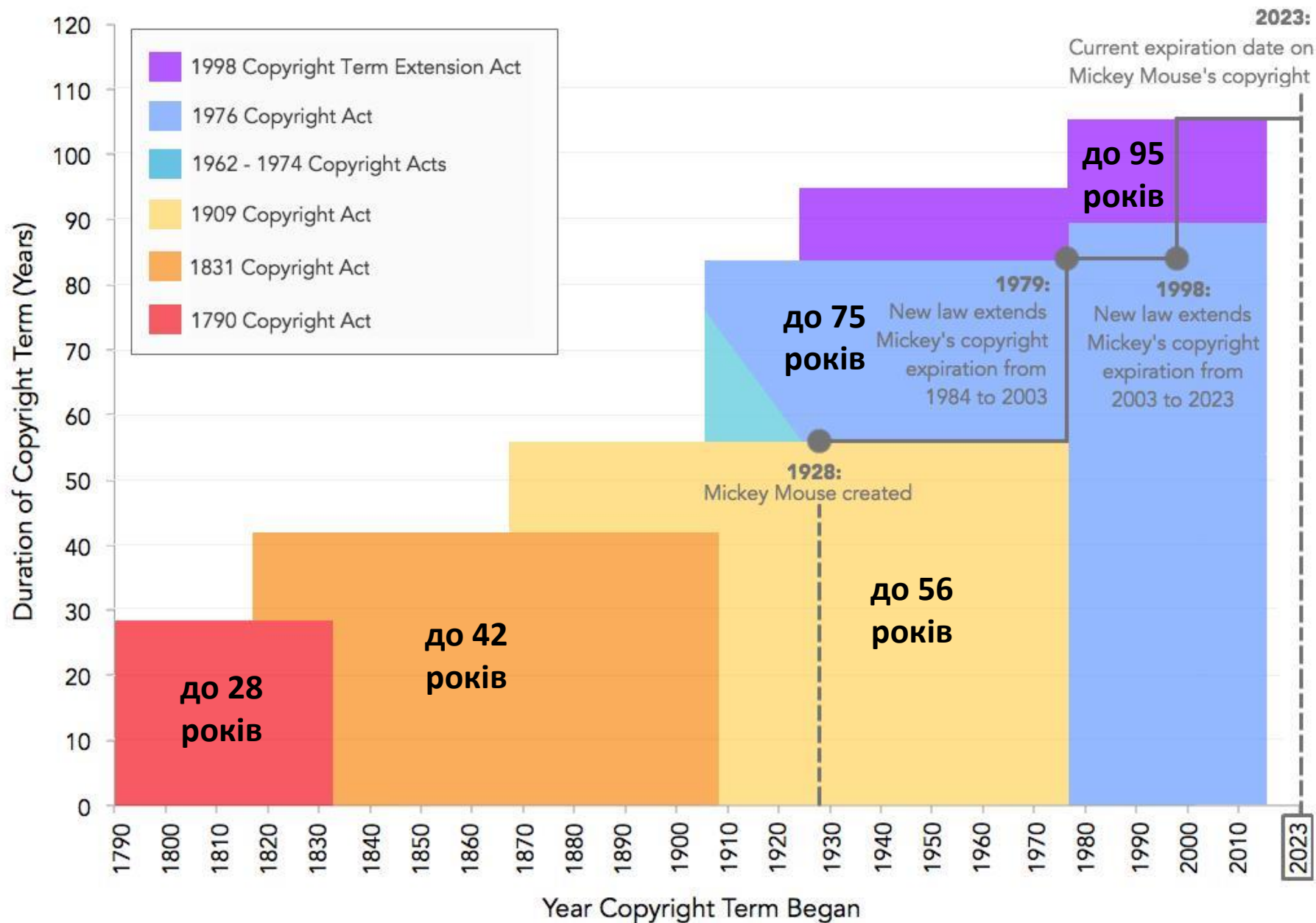
18 листопада 1928 року відбувся офіційний дебют Міккі Мауса в мультфільмі «Паровозик Віллі». Через 5 років він став справжньою «мультяшною» емблемою Голлівуду.

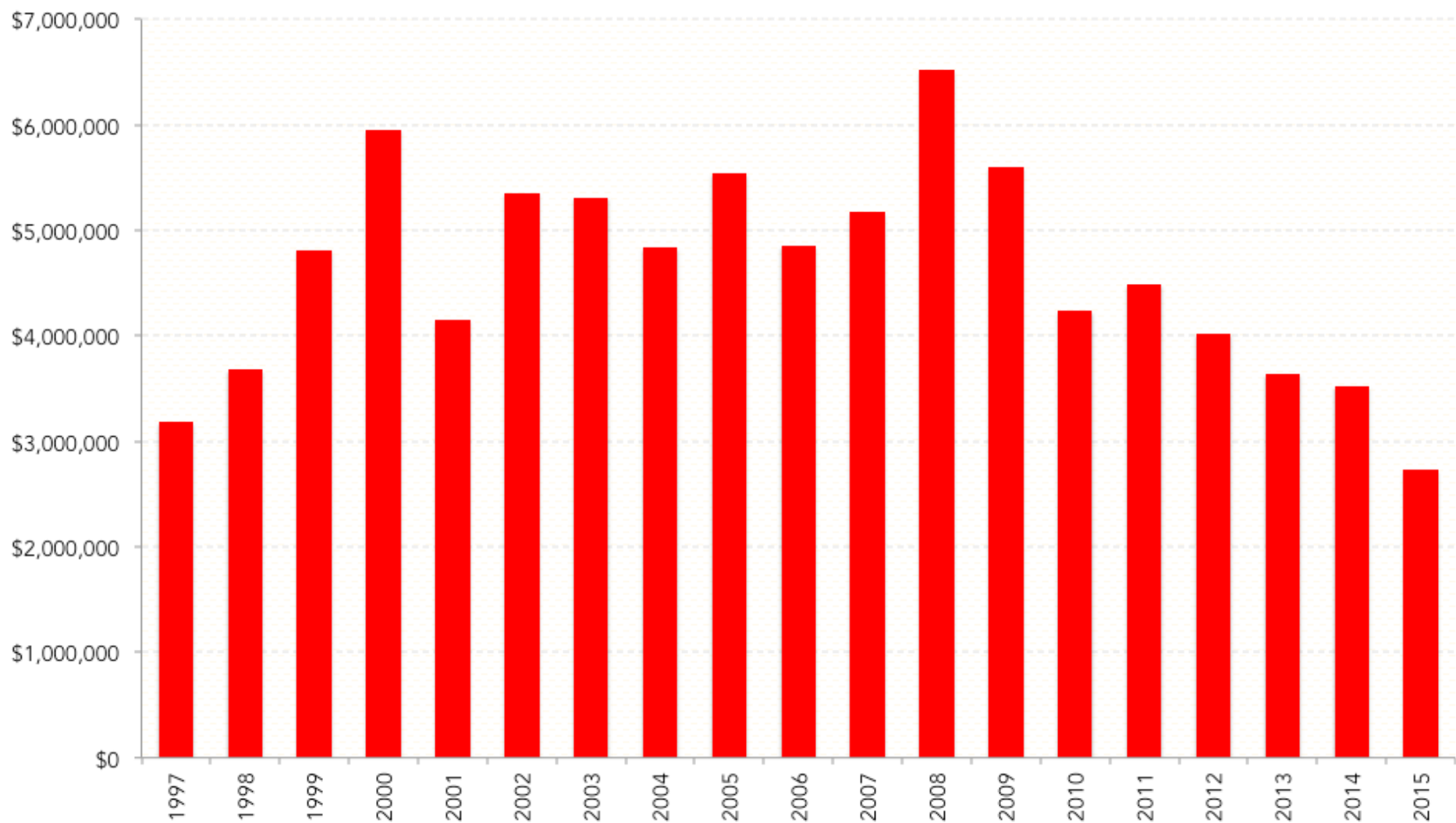
Mickey Mouse's Effect on U.S. Copyright Law

Every time Disney's copyright on Mickey Mouse is about to expire, the law magically changes

Disney's Huge Lobbying Efforts

Since 1997, Disney has spent \$87.6 million on lobbying -- mostly to influence copyright legislation

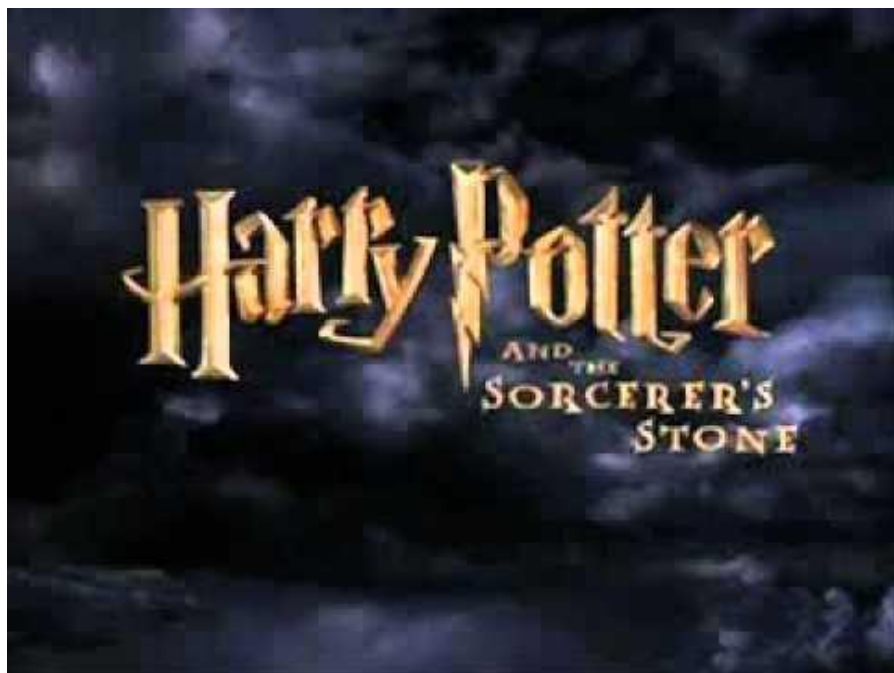
«Примітно, що свій перший патент Microsoft отримала тільки в 1986 році і до 1990 року оформила ще лише десять. Проте в 1991 році була видана внутрішня інструкція, яка ознаменувала різку зміну концепції компанії. Побоюючись, що «деякі великі гравці **запатентують** очевидні компоненти інтерфейсу, об'єктного підходу, алгоритмів, розширень для додатків або інших критично важливих технологій», тим самим гарантувавши собі прибуток на довгі роки вперед, Гейтс запропонував **«обмін патентами з великими компаніями і стратегію, в рамках якої ми патентуємо все, що тільки можливо»**. До 2009 року число патентів Microsoft перевищило за 10 тисяч, і щороку компанія подає нові заявки ще на добрі дві з половиною тисячі».

У Microsoft почали патентувати все, що тільки можна, і переслідувати тих, хто, на думку компанії, зазіхнув на її права. У 2004 році Стів Балмер заявив, що тільки при створенні операційної системи Linux були порушені 235 патентів Microsoft. Таким чином, **патенти стали суттєвою частиною бізнесу** компанії, приносячи мільярди доларів щороку і забезпечуючи роботою безліч співробітників, об'єднаних в окремий департамент. Тим часом в Microsoft стверджують, що **правильна політика в області патентованого права є обов'язковою умовою для того, щоб забезпечувати технологічні прориви.**

Одного разу сам Гейтс заявив, що «**у інтелектуальної власності термін зберігання як у банана**». Крім того, багато хто вважає, що Гейтс не дуже стурбований питаннями дотримання прав власності, якщо вони належать не йому.

У 1997 році Wall Street Journal привів слова Даніеля Брікліна, засновника Trellix Corp, про співпрацю з Microsof: «Дуже страшно танцювати зі слоном. **Вони дивляться на те, що ви робите, а потім забирають все, що захочуть**».

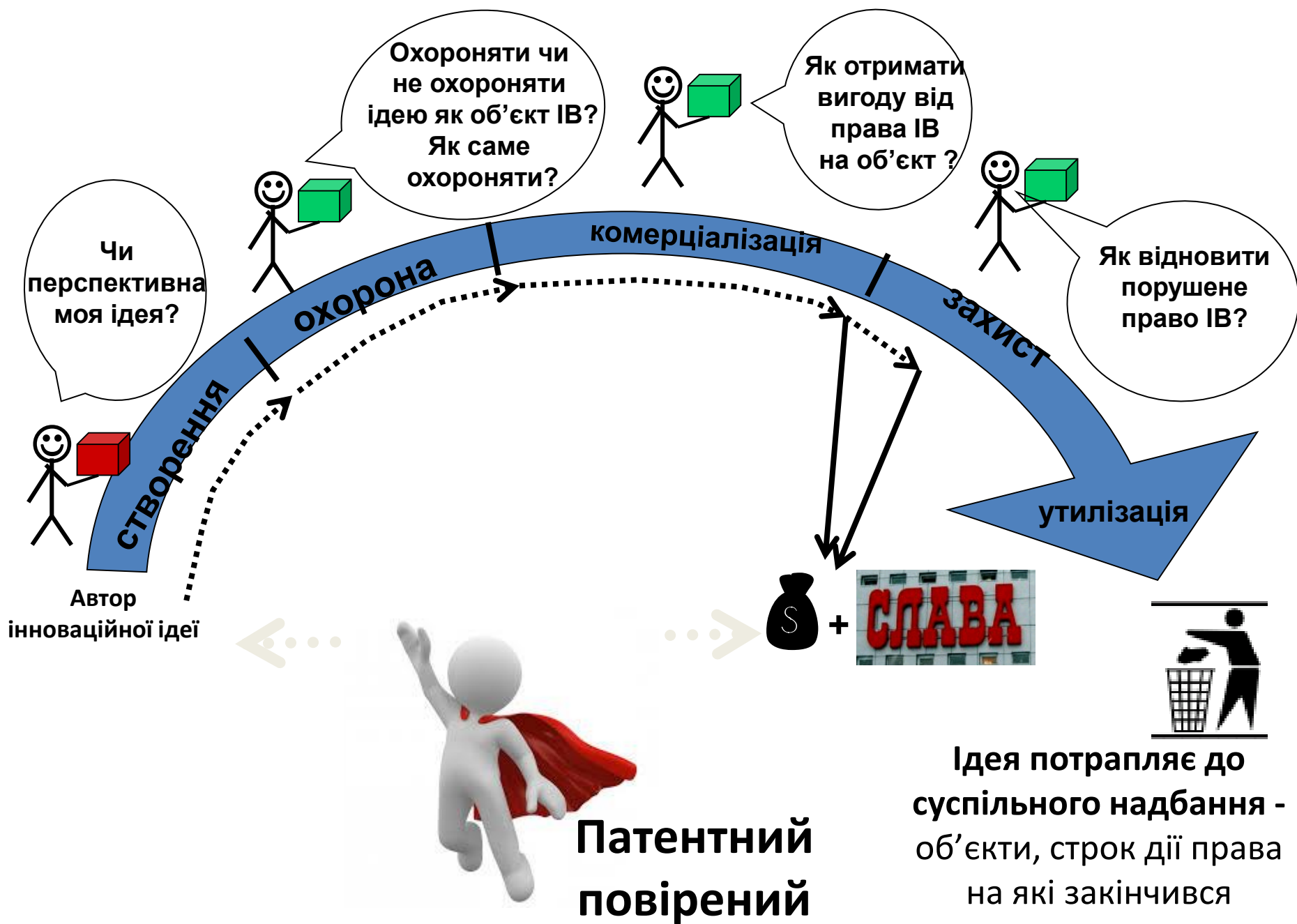
Фантастичний успіх кінострічки «Гаррі Поттер і філософський камінь» (**\$ 93,5млн. доходу за перші три доби прокату**) підштовхнув кіностудію «Warner Brothers» на **передачу прав на користування цією маркою** за ліцензійними угодами іншим фірмам для використання в бізнесі від виробництва ляльок до програмного забезпечення , від чого отримана значний додатковий прибуток.

Авторка Джоана Кетлін Роулінг була визнана найбагатшою жінкою Великої Британії у 2002 р. Тільки за один рік вона отримала **від продажу прав на видавництво своїх книг та їх екранізацію 77 млн. євро.**

2. Життєвий цикл ПЗ як об'єкта ІВ

**З яких етапів
складається
життєвий цикл ПЗ як
об'єкта ІВ?**

3. Система інтелектуальної власності в Україні

Державна система правової охорони інтелектуальної власності — Установа (центральний орган виконавчої влади у сфері **ІВ) і сукупність експертних, наукових, освітніх, інформаційних та інших **державних** закладів відповідної спеціалізації, що входять до сфери управління Установи**

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
**«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**
УКРПАТЕНТ

ГОЛОВНА / ПРО УКРПАТЕНТ

**Державне підприємство
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ»
(Укрпатент)**

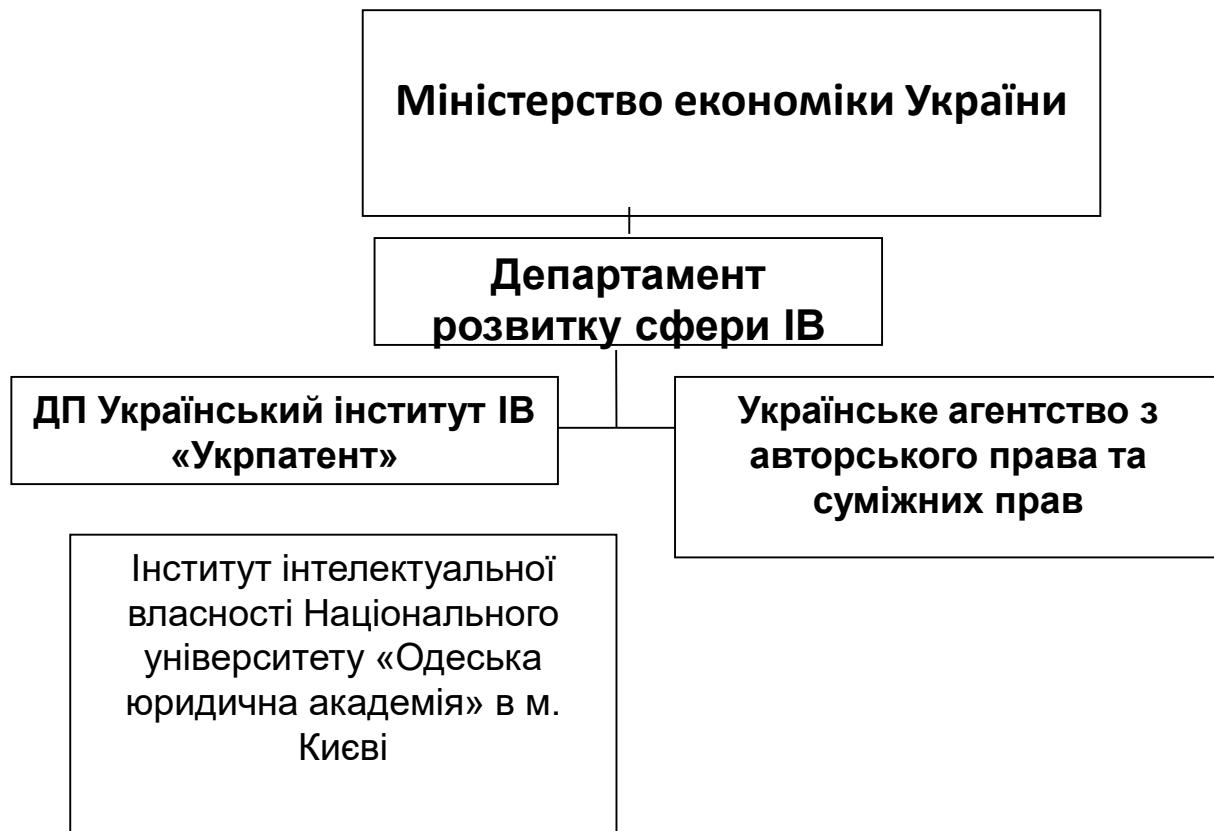
Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності" (Укрпатент) - інституційна складова державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2020 року № 1267-р "Про Національний орган інтелектуальної власності" Укрпатент виконує функції Національного органу інтелектуальної власності.

Виконавча гілка влади

до 2020 р.

Рада з питань інтелектуальної власності - це урядовий консультативно-дорадчий орган, який було створено Кабінетом Міністрів 7 лютого 2018 року, згідно з постановою № 90, з метою забезпечення вивчення та подолання проблемних питань, пов'язаних із формуванням та реалізацією державної політики у сфері інтелектуальної власності.

Законодавча гілка влади

Судова гілка влади

Спеціалізація суддів у сфері інтелектуальної власності

У 2000 р. сформована **Судова палата Вищого господарського суду України з розгляду справ у господарських спорах, пов'язаних із захистом права на об'єкти інтелектуальної власності**, а також відповідні **колегії у складі місцевих та апеляційних господарських судів**